

Схеми на прокладках і маржа для «своїх»: як Сергій Паши́нський та Владислав Бельбас заробляють мільярди на оборонці під час війни

18 травня 2024 р., 22:36 3430 0



Схеми на прокладках і маржа для «своїх»: як Сергій Паши́нський та Владислав Бельбас заробляють мільярди на оборонці під час війни

В українській економіко-політичній реальності є персонажі, які після найжорсткіших скандалів, які мали б, здавалося б, їх назавжди покховати, не зникають, а стають лише багатішими. Один із найкращих прикладів – колишній надрел Сергій Паши́нський і пов'язаний із ним менеджер оборонного бізнесу – Владислав Бельбас.

Після 2022 року, коли країна живе в режимі тотальної війни, їхні структури не пішли в тій, не стали токсичними для влади і не отримали бан на держзамовлення. Навпаки – саме під час повномасштабної війни компанії, які пов'язані із Паши́нським і Бельбасом, перетворилися на одних із найбільших приватних постачальників зброї та боєприпасів державі.

І ось тут виникає головне питання: як так сталося, що люди з довгим шлейфом старих корупційних історій знову опинилися в найкритичнішому секторі української економіки – оборонці?

Трохи історії

Ім'я Паши́нського почало регулярно спливати в великих скандалах ще задовго до повномасштабної війни. За часів Порошенка Сергій Паши́нський вважався одним із ключових кураторів оборонного сектору і людиною з величезним впливом на державні закупівлі.

Читайте по темі: «Далі у росіян згорять ще кілька ризиків Туапсе»: Стерненко спрогнозував посилення атак по РФ

Особливо голосно правіще Паши́нського зазвучало після розслідувань навколо підприємств оборонного комплексу та схем постачання озброєнь через посередників. У медіа та політичних кулуарах його неодноразово називали людиною, яка вже перетворила війну на надприбутковий бізнес. Тоді ж почала активно фігурувати компанія «Українська бронетехніка», якою публічно керував Владислав Бельбас. Формально Паши́нський тривалий час заперечував прямий зв'язок із бізнесом, однак журналістські розслідування і згодом матеріали НАБУ стверджували протилежне.

Варто нагадати, що нинішня влада сіла у свої крісла не в останню чергу завдяки гучним обіцянкам «посадити всіх боржиків». З чимось таким далеко не останнє місце посідало правіще Сергія Паши́нського. І недарма – ще в період 2014–2019 років Паши́нського пов'язували із впливом на оборонні тендери, з постачанням зброї через ланцюжки посередників, з політичним любощам в інтересах окремих виробників, з неформальним контролем частини оборонного ринку.

Окремий пласт скандалів – історія навколо держконцерну Укроборонпром, який у ті роки сприймався як чорна діра для бюджету. Саме тоді закріпився образ Паши́нського як «тиньового наглядчака» за оборонкою.

Були й зовсім дикі для того часу історії. Це зараз публіка звикла до збройних розборок, а тоді репутація Паши́нського буквально добив скандал із стріляниною у В'ячеслава Кіміуса у 2016 році. Хоча Паши́нський заявив, що діяв у межах самозахисту, історія викликала величезний суспільний резонанс, бо багато хто побачив у ній приклад повної недотриманості етики.

Однок справу затягли і, попри кримінальне провадження та публічний шум, Паши́нський і підсудимі уникнули серйозного покарання і зброї війни. Для українського суспільства це стало одним із символів епохи: «свої» можуть пережити будь-який скандал.

Чому 2019-й не став кінцем епохи Паши́нського

У 2019 році, як багато хто сподівався, закінчилася в тому числі й епоха «Паши́нського». Але – ні. Гарна оборота на великих біржах дозволила вивалити обмінником. Загалом і в разі з Сергієм Паши́нським зокрема. Хоча в перші роки справи здавалося, що його кар'єра завершена, а попередю пам'яті грати: Сергій Паши́нський втратив депутатський мандат, зник із публічної політики, проти нього активізувалися кримінальні справи, а медіа залюбки пишали про кінець його впливу.

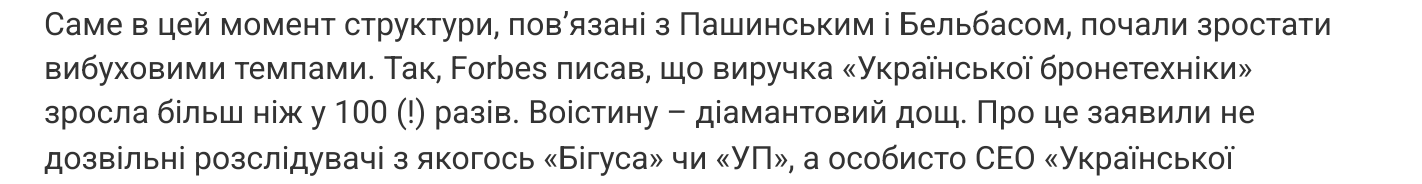
Але проблема української системи в тому, що реальні гроші перебувають не в парламенті, а в тих, хто сидить на потоках. І розумні люди про це говорили вголос, але хто їх коли в цій країні слухав? Серед таких розумних був і сам Сергій Паши́нський. Який, хоч і мовчав, але чітко розумів: «антикорупціонером», які наразі дорвалися до влади, теж потрібні будуть гроші. Що й сталося за підсумками.

Щоправда, аргументи в «нових обличчя» вивалилися значно більшими, ніж у «жадібних барбів», але тут вирішила велика війна – оборонний бюджет зріс не просто в рази, а в сотні разів. До того ж туди щедро вливалися потоки грошей від західних партнерів. А найослидошою цукеркою в цьому стрімко розрослому пірозі виявилось схвалення суспільства, яке раптово зрозуміло, що асфальтом збивати дрони і підбивати танки не виходить. Тож треба виробляти зброю, а не лампочки, причому в величезних масштабах.

Велика війна стала діамантовим дощем для оборонного бізнесу. Повномасштабна війна різко змінила правила гри. Держава опинилася в ситуації, коли зброя потрібна була «на вчор». У цьому був ще один прискринок бізнесу: на відміну від «Великого будівництва», війна створила ідеальні умови для закритих контрактів, нерозкритих закупівель, термінових поставок і румного розподілу мільярдів. А хто ставив незручні запитання – миттєво перетворювався на «агента ФСБ».

Читайте по темі: ЗСУ за добу ліквідували понад 1100 окупантів – Генштаб

Саме в цей момент структури, пов'язані з Паши́нським і Бельбасом, почали зростати вибуховими темпами. Так, Forbes писав, що виручка «Української бронетехніки» зросла більш ніж у 100 (!) разів. Виступ – діамантовий дощ. Про це заявили не дозвольні розслідувачі а якось «Бізнес» чи «УП», а особисто CEO «Української бронетехніки» Владислав Бельбас.



«Українська бронетехніка» постачала міномети, виробляла бронемашини, брала участь у постачанні боєприпасів і взагалі різко збільшила обороти після початку вторгнення. Сам Бельбас в інтерв'ю розповідав про «серійні обсяги поставок» і масштабування виробництва після успішної реконструкції.

На папері і в «Єдиному марфоні» це виглядало як історія успіху українського ВПК. І підтверджувалося відповідними картинками. Але в людей, які пам'ятають історію хоча б за три роки назад, виникло інше питання: чому саме ці люди знову опинилися біля грошового крана?

НАБУ видає неприємну базу

Формально Паши́нський до «Української бронетехніки», так само як і до інших сфер оборонного бізнесу, стосуюн не мав. Принаймні так він стверджував сам, воєручч очевидним фактам і публікаціям у найсолідніших світових виданнях.

New York Times називає «Українською бронетехніку» самим крупним частим поставщиком озброєння для нужд Сил оборони на початку великої війни. Видання зв'язує компанію з одним з найбільш впливових депутатів та голови парламентського комітета по вопросам національної безпеки і оборони Сергієм Паши́нським. Последній організує свій власний контроль над бізнесменами компанії записую Людмила Петрига, Николай Кузьма, а также Анастасія из «Укроборонпрома» і Владислав Бельбас, відповідально за розробку.

Наприкінці лютого 2024 року сталося подія, яка фактично зруйнувала багаторічну легенду про те, що Сергій Паши́нський «не має стосунків» до оборонного бізнесу. Під час засідання ВАКС прокурори НАБУ і САП заявили, що Паши́нський є фактичним власником і вигодонабувачем низки компаній, зокрема «Української бронетехніки».

НАБУ і САП назвали Паши́нського фактичним власником Української бронетехніки

Це вже не блогери, не Telegram-каналі і не політичні вороги. І навіть не західні ЗМІ. Це офіційна позиція антикорупційних органів. Тобто держава однією рукою фактично визнає зв'язок Паши́нського з оборонними активами, а іншою – продовжує закуповувати через ці структури зброю на мільярди доларів.

І ось тут починається найцікавіше. Точні обсяги оборонних контрактів під час війни засекречено. Але навіть із відкритих даних видно: відється про колосальні суми. Forbes зазначає, що «Українська бронетехніка» після 2022 року стала одним із найбільших приватних підприємств армії. Компанія активно постачала міномети, випускала бронетанки, працювала за лінійою Міноборони, брала участь у виробництві та імпорті боєприпасів.

За даними ЗМІ, обсяги реалізації зросли в рази, а підприємство фактично увійшло до клубу найбільших гравців оборонного ринку країни. І це особливо цікаво на тлі того, що вже після початку повномасштабної війни багато з цих структур фігурували в скандалах і розслідуваннях.

Нові скандали вже за Зеленського

Найтоксичніше питання – постачання зброї через посередників. У 2023 році The New York Times опублікував матеріал про те, як Україна закуповує зброю через складні ланцюжки посередників за завищеними цінами (до речі, нічого не нагадує з найближчих скандалів). Історія активно обговорювалася в українському та західному сегменті Інтернету.

У публікації знову спливали структури, пов'язані з Паши́нським і Бельбасом. Суть претензій зводилася до наступного. Куплена зброя приходила через кілька фірм, при чому кожна прокладка додає свою маржу. У підсумку кінцева ціна для держави стає значно вищою. Критики стверджують, що війна стала прикриттям для надприбутків окремих груп. Прихильники Паши́нського відповідають інакше: мовляв, якби не такі «рішальні», Україна взагалі залучилася б без боєприпасів у перші місяці вторгнення.

ЗСУ купують озброєння через посередників по завищеним цінам – NYT, DW

Компанія «Українська бронетехніка» свідомо з'ясувала, що за допомогою Паши́нського, по ігровим 2022 року збільшила продажі озброєння на 2,8 мільярдів доларів. Це більше ніж 350 мільярдів гривень, що становить понад 1% ВВП України.

«У кожній сфері ціни ростуть... поки коначель пошукають українське воєнне, не заплатити більше всього», – стверджує в розслідуванні. По даним журналістів, компанія стала «крупнейшим частим поставщиком озброєння в Україні», покупає і продає гранати, артилерійське озброєння і ракети через трансферентну мережу посередників.

Що характерно – в «Єдиному марфоні» про ці скандали мовчати. Внутрішній шпигун новин просто не знає про те, що Паши́нський – це одна з головних причин, через яку влада США і Британії купує боєприпаси для України, а не просто передає гроші, виділені для цих цілей, у розпорядження Міноборони і Кабміну.

«Між ними в Україні Паши́нський ще до початку воєнних дій»

поздоровлявся в причастності до корупційних схем в оборонному секторі. Європейське й американське Чинівники в частині порядку говорять, що люди вроді Паши́нського – це одна із причин, по якій влади США і Великобританії купують боєприпаси для України, а не «просто передають гроші», стверджує видання.

Про це прямо писав цілий ряд авторитетних світових видань, зокрема The New York Times і Deutsche Welle. Тобто історія з Мінджем і Fire Point – далеко не прецедент у крадіжці оборонних грошей.

Кримінальні справи: чи були наслідки?

Характерно в цій історії те, що кримінальні історії навколо Паши́нського і Бельбаса нікуди не зникли. Окрім старої справи про стрілянину, у різні роки фігурували: розслідування щодо оборонних закупівель, претензії щодо схем постачання, питання щодо посередників, підозри в зловживанні впливом. Уже в розслідуванні війни у 2024 році, ЗМІ повідомляють, що Міноборони через суд намагалося стягнути кошти з підприємств, пов'язаних із Паши́нським, через невиконані контракти.

Міноборони через суд стягує кошти з оборонних підприємств Паши́нського за невиконані контракти, – розслідування

Причому, що характерно, – воєручч тому, що фірми, пов'язані з Паши́нським і Бельбасом, регулярно проваливали оборонні контракти, воєни з такою ж завидною регулярністю отримували нові. Зі стовідсотковою передплатою.

Як виявилось, від Міноборони компанія Паши́нського отримувала 100% передоплати за всіма військовими контрактами. За словами джерел в оборонному бізнесі, за умовими контрактами «Українська бронетехніка» справді мала здійснити поставки «товарів подвійного призначення» (зброю) у перші місяці повномасштабного вторгнення. Втім, більшість з цих контрактів були частково виконані лише через рік, а за деякими – тривають судові процеси щодо стягнення грошей за невиконання угод.

І тепер переходимо до найнеприємнішого питання: чому Паши́нський і Бельбас досі не втегли із оборонки? Чому держава продовжує передавати в їхні руки сотні мільярдів гривень, причому абсолютно безконтрольно?

Версії тут кілька. Від відверто абсурдних, розрахованих хіба що на споживачів телевізійної «правди» від творців «Кварталу 95», до цілком реальних, які, до того ж, підтверджуються даними НАБУ.

Версія 1: Паши́нський і Бельбас справді ефективні. Це аргумент, який найчастіше звучить із боку їхніх захисників. Мовляв, уміють швидко діставати зброю, мають міжнародні зв'язки, знають ринок, здатні організувати поставки в хаосі війни. І так далі, і тому годяться.

І частина цієї логіки справді існує. В умовах, коли у 2022 році Україна терміново шукала боєприпаси по всьому світу, держава могла залюбовувати очі на токсичність окремих гравців заради результату.

Але в цьому зв'язку варто згадати історію з Гладковським (справа «Свинарчук»), яка була одним із стрілянин кавалерії і позвала польовий суд. Казі, дуже схожій, тільки суми і результати різні. Чому тим не можна було, а цім – ратом можна? Тож версія ця виглядає досить жалюгідно. Особливо з урахуванням регулярного постачання контрактів і такого ж регулярного завищення ціл. І особливо – сум контрактів.

Версія 2: Старі мережі нікуди не поділися. Це вже значно ближче до дійсності. Справа в тому, що українська оборонка – це дуже закритий клуб. Більшість великих гравців тут не просто знайомі один з одним десятиліттями, а мають зв'язки у спецслужбах і контактують із ключовими політиками, реально впливаючи на ухвалення державних рішень, до того ж, давно працюють із Міноборони через особисті зв'язки.

І призначення нових депутатів, які намагаються надувати цюки і розмакувати мандатами, для них – не більше ніж прикрий перелом, що здійснює пошар. Сергій Паши́нський – людина старої системи. І його зв'язки пережили зміну влади. І, судячи з усього, переживуть це не одну.

Версія 3: хтось нагорі отримує свою частку. Це вже найжорсткіша і найпопулярніша версія серед політичних інсайдерів і Telegram-каналів. Згідно з цією логікою, оборонні контракти значдо великі, і отримати без політичного прикриття такі обсяги неможливо. Це означає, що частина еліти зацікавлена в збереженні статус-кво.

Прямих доказів існування «частки» для конкретних чиновників саме в кейсі Паши́нського-Бельбаса публічно немає. Поки немає. Але сама система закритих військових закупівель створює ідеальне середовище для подібних підор. Особливо на тлі регулярних скандалів у цій сфері, «Мінциф-гейту», наприклад.

І найголовніше, що підтверджує цю версію – той факт, що західні партнери максимально обмежують можливість України розпоряджатися грошима в сфері оборонних закупівель. Вони і просто знають про те, як Україна розпоряджається їхніми грошима. Найявнішим, є два і трето версії співзвучать і взаємодоповнюють одна одну. Але є й четверта.

Версія 4: «недорозуміння війни». Ультракосмічологічний колаж гуляє ще жорсткіша теорія. Згідно з нею, частина старих оборонних еліт після 2022 року отримала негласний мунітет, бо ці люди надто багато знають, контролюють критичні ланцюжки постачання, мають міжнародні зв'язки і можуть обрушити окремі сегменти забезпечення армії.

Ця версія нічим не доведена. Але сам факт її популярності показує рівень недовіри суспільства до української системи оборонних закупівель. До того ж Сергій Паши́нський і його спільник Владислав Бельбас ідеально вкладаються саме в цю версію: попри численні кримінальні справи та звинувачення у крадіжках, не просто продовжують отримувати оборонні замовлення, а заростили їхні обсяги буквально в сотні разів.

І хоча остання версія і звучить трохи дико, але лише для тих, хто не знає українських реалій. Бо в її підмурі і висодить, що історія Паши́нського та Бельбаса – це не просто історія двох людей. Це діагноз усієї української системи.

Бо в нормальній країні фігуранти старих корупційних скандалів не отримують нові мільярди, держава не закуповує зброю в структу, до яких є зв'язані в НАБУ, а оборонка не перетворюється на територію чуток, прокладок і закулісних домовленостей.

Але українська реальність влаштована інакше. І поки суспільство збирає останні копійки на дрони, генератори й машини для фронту, навколо закритих оборонних контрактів продовжують обертатися гігантські гроші. Що йдуть невідомо куди в «чій руці». І який раптом хтось думає, що на Банковій до цього непричетні, то такі віри можна тільки позадати.

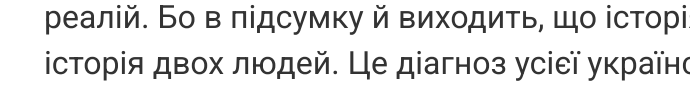
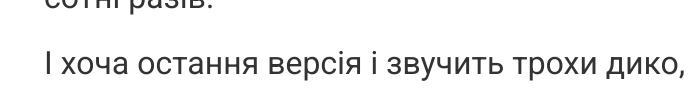
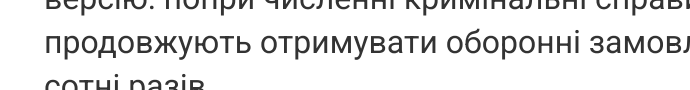
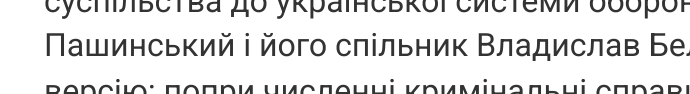
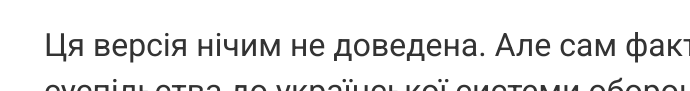
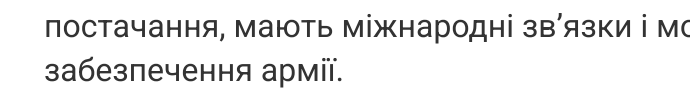
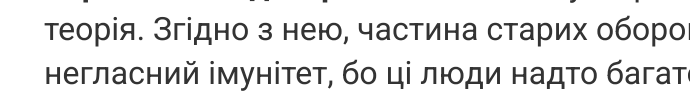
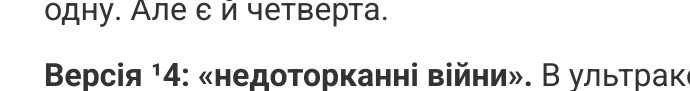
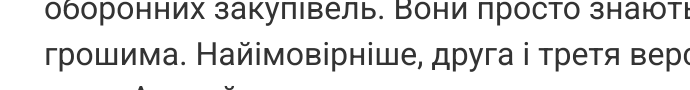
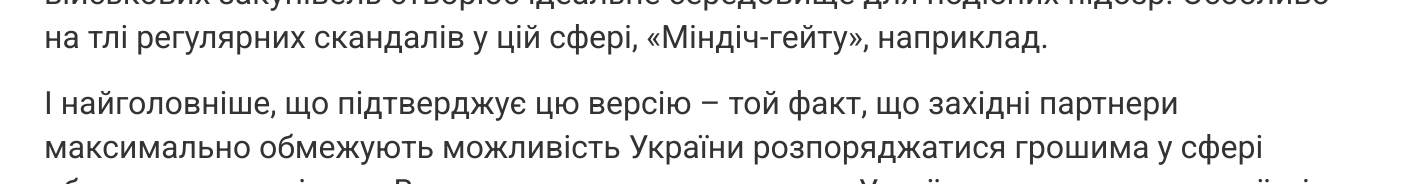
Ксенія Черкасова

Висвітлює резонансні події та суспільні теми. Спеціалізується на роботі з джерелами та верифікації інформації в умовах воєнного часу.

Сторінка для друку

Тема: Хіміус В'ячеслав	Паши́нський Антон	Fire Point	Український ВПК	ОПК України
Між: Тимур	ТОВ Українська бронетехніка	Пашинський Сергій	Гладковський Олег	
Бельбас Владислав	Паши́нський Сергій	Свинарчук Олег	Квартал 95	Бізнесмени
Велике будівництво	Міноборони	Скошненко Петро	ФСБ Росії	Тендерні
НАБУ	ЗСУ	Корупція		

Читайте по темі:



Коментарі:

comments powered by Disqus

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

БІЗНЕСМЕНІ

4,5 мільяона доларів у землю біля Буковеля: ексменеджер оборонної «Fire Point» Ігор Хмельов скуповував гектари під час війни

КОРУПЦІЯ

«Транш від МВФ» із пралній Міндича: помічниця Чернишова Марина Медведєва носила кош на VIP-мазку «Дніпро»

КОРУПЦІЯ

«Вкраси, відмити, сховати»: як Андрій Єрмак ратував VIP-мазку «Дніпро» від конфіскації

ОСТАННІ НОВИНИ

24.05.2024, 09:51 - Відео
Кількість постраждалих у Києві зросла до 56: відомо про двох загиблих

24.05.2024, 09:51 - Відео
Повітряні сили заявили про удар ракетою РС-26 «Рубіж» у район Білої Церкви

24.05.2024, 09:51 - Відео
Нічна атака РФ на Київщину: двоє загиблих, серед дев'яти постраждалих – немоля

24.05.2024, 09:51 - Фото
Біля Білого дому стався стрілянин: озброєний чоловік загинув після перестрілки з охороною – Трамп

24.05.2024, 09:18 - Відео
«Тату, мені страшно»: Олександр Умань намагався ринув зачитав повідомлення від доньки з бомбоубезпечкою

24.05.2024, 09:09 - Відео
На Дніпропетровщині окупанти атакували Нікопольський район, смерно поданими

24.05.2024, 09:01 - Відео
«Далі у росіян згорять ще кілька ризиків Туапсе»: Стерненко спрогнозував посилення атак по РФ

24.05.2024, 08:42 - Відео
Кількість постраждалих у Києві зросла до 44: серед госпіталізованих – двоє дітей

24.05.2024, 08:36 - Відео
Атака РФ на метро: постраждали ринок, станції ТЦЦ «Хадарат»

24.05.2024, 08:33 - Відео
Масований удар по Києву: кількість постраждалих зросла до 34, серед них двоє дітей

24.05.2024, 08:16 - Відео
На Лук'янівці вибухнуло велике пошкоджене вхід до метро, є постраждалі

24.05.2024, 08:00 - Відео
Станцію метро «Лук'янівська» тимчасово закрили після пошкодження через російську атаку

24.05.2024, 08:01 - Відео
Масований нічний удар РФ по Києву: у мережі з'явилися нові кадри моментів влучань та вибухів

24.05.2024, 08:15 - Відео
ЗСУ за добу ліквідували понад 1100 окупантів – Генштаб

24.05.2024, 08:09 - Відео
Лук'янівці після російської атаки район знову масштабно руйнується

24.05.2024, 08:03 - Відео
Удар по «Залізному куполу»: Хмельов атакував ГРМ дронами чотири пускові установки в Ізраїлі

24.05.2024, 08:00 - Відео
Один із наймасованіших ударів по Києву: з'явилася карта нічної атаки РФ

24.05.2024, 08:00 - Відео
Росіяни атакували багатопов'язану у Черкасах: 11 людей поранені

24.05.2024, 07:54 - Відео
У мережі публікують кадри моменту влучання ракети в Києві

24.05.2024, 07:51 - Відео
У Києві спалахнула масштабна пожежа після російського удару

24.05.2024, 07:48 - Відео
Масований удар по Києву: ракети та дрони РФ влучили у житлові будинки, вже 21 постраждали і один загиблий

24.05.2024, 07:48 - Фото
ТЦЦ «Хадарат» у Києві майже повністю вогорі після атаки РФ

24.05.2024, 07:42 - Відео
Росія завдала масового удару по Київщині: наслідки фіксують у всіх районах області

24.05.2024, 07:39 - Фото
Зруйнований парк і пошкоджені авто: наслідки масовані атаки на один із київських ЖК

24.05.2024, 07:03 - Відео
Безпілотник влучив у дев'ятиповерхівку в Києві: є загиблий, спалахнула пожежа

24.05.2024, 07:00 - Фото
На Лук'янівській вибухнула хвиля вилетіла двері та ескалаторні конструкції: є поранені

24.05.2024, 06:54 - Відео
У Києві після атаки РФ люди опинилися заблокованими в укрита